

Kendelse
af
13. juli 2015
i
faglig voldgift FV2015.0019:

CO-industri
for
3F-Industrigruppen
for
et antal medlemmer af forbundet
(advokat Jesper Kragh-Stetting)

mod

DI overenskomst I v/DI – Dansk Industri
for
Areco Profiles A/S
(advokat Lars Bruhn)

1. Uoverensstemmelsen

Sagen angår en lokalaf tale om varierende ugentlig arbejdstid indgået på en virksomhed, hvor der ikke er valgt en tillidsrepræsentant. Spørgsmålet er i første række, om en sådan aftale efter Industriens overenskomst (IO) § 1, stk. 10, kan indgås af en talsmand, der ikke er medlem af et forbund under CO-industri. Spørgsmålet er dernæst om en lokalaf tale indgået i strid med IO § 1, stk. 10, er ugyldig.

2. Påstande

Klager, CO-industri for 3F-Industrigruppen for et antal medlemmer af forbundet, har nedlagt følgende påstande:

1. Indklagede, DIO 1 v/DI for Areco Profiles A/S (tidligere Dansk Profilt teknik A/S), skal anerkende, at § 1, stk. 10, 1. og 2. afsnit, i overenskomsten skal forstås sådan, at det er en betingelse for at blive valgt som talsrepræsentant, at man er medlem af et forbund under CO-industri.

I tilknytning hertil skal indklagede anerkende, at lokalaf tale af 8. september 2014 er ugyldig.

2. Under forudsætning af, at klager får medhold i den ovenfor nedlagte påstand, nedlægges der endvidere følgende:

Indklagede skal efterbetale de medarbejdere på den indklagede virksomhed, der har udført arbejde efter pkt. 3, om varierende ugentlig arbejdstid i lokalaf tale af 8. september 2014, den eventuelle merbetaling i form af løn, overtidstillæg, pension, feriepenge mv., som disse har krav på efter overenskomsten med tillæg af procesrente fra de enkelte ydelsers forfaldstid, og indtil betaling sker.

Indklagede har over for klagers påstand 1 påstået frifindelse. Over for klagers påstand 2 har indklagede nedlagt påstand om afvisning for så vidt angår medarbejdere, som ikke er medlem af 3F, og frifindelse for så vidt angår medarbejdere, som er medlem af 3F.

Indklagede har endvidere nedlagt følgende selvstændige påstande:

- A. Klager skal anerkende, at de på virksomheden indgåede lokalaftaler ikke er indgået i strid med Industriens Overenskomst § 1, stk. 10.
- B. Klager skal anerkende, at det ikke efter IO § 1, stk. 10, 3. afsnit, er en betingelse for indgåelse af lokalaftaler, at den/de medarbejderrepræsentant(er), som medarbejderne har valgt, er medlem af et forbund under CO-industri.

Klager har over for disse påstande påstået frifindelse.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 8. juni 2015 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede fhv. højesteretspræsident Børge Dahl som formand og opmand og følgende partsudpegede sidedommere:

Souschef Peter Faber, CO-industri,
Forhandlingssekretær Hans Daugaard, 3F,
Underdirektør Anders Søndergaard Larsen, DI,
Chefkonsulent, Tove Schultz-Lorentzen, DI.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af:

Produktionschef Gert Lundorff, Areco Profiles A/S,
Gruppeformand Benny Vinther Jensen, 3F Aalborg.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden. Parterne er enige om, at det kan ske uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes procedurer.

4. Overenskomstgrundlaget

Det hedder i Industriens Overenskomst (IO) bl.a.:

” Kap. I. Samarbejdet

§ 1 Valg af tillidsrepræsentant

Stk. 1

For hver virksomhed – for større virksomheders vedkommende normalt inden for hver afdeling – vælger de der beskæftigede medarbejdere af deres midte en tillidsrepræsentant.

Stk. 2

Valg af tillidsrepræsentant foretages ved skriftlig afstemning af og blandt de medarbejdere, der på valgtidspunktet er beskæftiget i virksomheden eller den pågældende afdeling.

Valget betragtes kun som gyldigt, når over halvdelen af medarbejderne har stemt på den pågældende.

Stk. 3

Tillidsrepræsentanten skal vælges blandt de anerkendt dygtige medarbejdere, som er fyldt 18 år, som er omfattet af nærværende overenskomst, og som har arbejdet mindst 9 måneder i de sidste 2 år på den pågældende virksomhed. Ved en virksomhed forstås i denne forbindelse en geografisk afgrænset enhed.

...

Stk. 6

Valget er først gyldigt, når det er godkendt af forbundet og meddelt til DIO I. Tillidsrepræsentantbeskyttelsen indtræder, når valget har fundet sted, dog under forudsætning af, at virksomheden senest dagen efter valget modtager skriftlig meddelelse om, hvem der er valgt. Modtages den skriftlige meddelelse senere, indtræder beskyttelsen først på dette tidspunkt.

...

Stk. 10

På virksomheder, hvor der ikke er valgt en tillidsrepræsentant, kan medarbejderne ved afgivelse af fuldmagt bemyndige en kollega (talsrepræsentant) til i konkrete anliggender at indgå og opsige lokalaftaler med ledelsen.

Talsrepræsentanten skal være medlem af et forbund under CO-industri og have modtaget fuldmagt fra over halvdelen af de medarbejdere, der udgør valggrundlaget.

Hvor der ikke er valgt en talsrepræsentant, jf. ovenfor, kan lokalaftaler dog indgås eller opsiges, således som det hidtil har været praktiseret mellem virksomheden og medarbejderne.

...

Kap. II. Lokalaftaler

§ 8 Indgåelse og opsigelse af lokalaftaler m.v.

Stk. 1

Der kan mellem de lokale parter på virksomheden indgås lokale aftaler for medarbejdere omfattet af nærværende overenskomst.

...

Stk. 6

Lokalaftaler om arbejdsforhold, indgået inden den 28. februar 1993, på virksomheder, der indtil den 28. februar 1993 var omfattet af Fællesoverenskomsten/Industrioverenskomsten mellem Dansk Industri og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Specialarbejderforbundet i Danmark samt Plastoverenskomsten mellem Plastindustrien i Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Specialarbejderforbundet i Danmark, er, medmindre andet aftales mellem parterne, sideløbende med overenskomsten.

Parterne i lokalaftaler, der er sideløbende med overenskomsten, kan dog begære lokalforhandling af lokalaftalens indhold. Såfremt enighed herom ikke opnås lokalt, kan sagen videreføres til fagretlig behandling. Såfremt der ikke opnås enighed på organisationsmødet, kan sagen ikke videreføres, hvilket medfører, at aftalen fortsætter uændret.

Stk. 7

Der er adgang til ved lokalaftale at supplere og fravige bestemmelserne i overenskomstens kapitler 1, 3, 4 og 10. Sådanne lokalaftaler skal være skriftlige og kan alene indgås med en tillidsrepræsentant, der er valgt efter de i overenskomsten gældende regler. Lokalaftalerne skal sendes til organisationerne til orientering.

...

Kap. XII. Forhandlingsregler/Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter

§ 49 Regler for behandling af uoverensstemmelser af faglig karakter

Stk. 1 Lokale forhandlinger

- a. Uoverensstemmelser af faglig karakter søges løst ved forhandling mellem parterne på virksomheden. Sådanne forhandlinger skal påbegyndes og afsluttes så hurtigt som muligt.
- b. Såfremt tillidsrepræsentanten har behov herfor, eller der ikke er valgt tillidsrepræsentant på virksomheden, kan en repræsentant fra den eller de lokale afdelinger efter aftale med virksomhedens ledelse tilkaldes til den lokale forhandling.
- c. Repræsentanterne for de lokale parter skal være bemyndiget til at indgå bindende aftaler.”

§ 1, stk. 10, kom ind i IO i 2007. Om baggrunden herfor er følgende oplyst:

Under forhandlingerne om overenskomst 2004-2007 var der drøftelser om, hvem der kan indgå og opsige lokalaftaler. Under forhandlingerne vedtog parterne følgende protokollat af 1. februar 2004:

“Dansk Industri og CO-industri er dags dato blevet enige om, at der kan etableres en faglig voldgift, med udvidet formandskab, til afklaring af følgende 2 principielle problemstillinger

1. Hvorvidt de mellem parterne gældende overenskomster medfører, at det på virksomheder, hvor der er valgt tillidsrepræsentant(er) på grundlag af overenskomsterne, alene er den/disse, der kan indgå og opsige lokalaftaler efter de i denne sammenhæng relevante bestemmelser.
2. Hvorvidt de mellem parterne gældende overenskomster medfører, at det på virksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant(er) på grundlag af overenskomsterne, alene er de lokale afdelinger eller medlemmer af forbund, der er medlem af CO-industri, som kan indgå og opsige lokalaftaler efter de i denne sammenhæng relevante bestemmelser.

Det bemærkes, at adgangen til at rejse den omtalte faglige voldgift gælder uanset om ovenstående problemstillinger tidligere måtte være blevet behandlet ved faglig voldgift, og uanset om CO-industri måtte have stillet krav om afklaring af problemstillingerne i forbindelse med nærværende overenskomstforhandling”

I den herefter mellem CO-industri og Dansk Industri første sag blev der truffet afgørelse ved opmandskendelse af 17. december 2004 af et enigt udvidet formandskab (højesteretsdommerne Børge Dahl, Poul Sørensen og Per Sørensen). Det hedder i denne kendelse bl.a.:

”Uoverensstemmelsen angår spørgsmålet, hvem der på lønmodtagersiden bar kompetencen til at indgå og opsige lokalaftaler i henhold til Industriens Overenskomst og Industriens Funktionæroverenskomst, begge indgået mellem Dansk Industri og CO-industri.

Påstande:

Klageren CO-industri. har nedlagt følgende påstande:

1. Dansk Industri skal anerkende, at de mellem parterne gældende overenskomster medfører, at det på medlemsvirksomheder, hvor der er valgt tillidsrepræsentant(er) på grundlag af overenskomsterne, alene er den/disse, der kan indgå og opsige lokalaftaler efter de i denne sammenhæng relevante bestemmelser.
2. Dansk Industri skal anerkende, at de mellem parterne gældende overenskomster

medfører, at det på medlemsvirksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant(er) på grundlag af overenskomsterne, alene er principalt de lokale afdelinger, subsidiært til lige de medlemmer af forbund, der er medlem af CO-industri, og mest subsidiært alene disse medlemmer, som kan indgå og opsige lokalaftaler efter de i denne sammenhæng relevante bestemmelser.

Indklagede Dansk Industri, har – med forbehold for tilfælde, hvor andet fremgår af overenskomsterne – taget bekræftende til genmæle over for CO-industris påstand 1 og har over for påstand 2 påstået frifindelse.

...

Opmændenes begrundelse og resultat

Der har ikke kunnet opnås enighed eller flertal mellem de af hver af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten. Afgørelsen træffes derfor af opmændene, der udtaler:

Industriens Overenskomst og Industriens Funktionæroverenskomst er begge områdeoverenskomster. Overenskomsterne har dermed inden for deres respektive områder virkning for de medarbejdere, der er ansat på en af Dansk Industris medlemsvirksomheder, dvs. også for de medarbejdere, der ikke er medlem af et forbund, der er medlem af CO-industri.

Begge overenskomster giver – henholdsvis i § 8 og i § 19 – plads for, at der kan indgås lokalaftaler. I det alt overvejende antal tilfælde indgås sådanne lokalaftaler mellem virksomheden og tillidsrepræsentanten(erne), jf. herved også Industriens Overenskomst § 2, stk. 2, og Dansk Industris anerkendelse af CO-industris påstand 1 – og visse lokalaftaler kan efter de to overenskomster endog udtrykkeligt kun indgås med en tillidsrepræsentant, jf. henholdsvis § 50 og § 25 om forsøgsordninger.

Der er mellem parterne enighed om, at en tillidsrepræsentant skal være medlem af et af CO-industris medlemsforbund. Desuagtet er tillidsrepræsentanten valgt af og repræsenterer over for virksomheden alle de medarbejdere, der udgør valggrundlaget, og dermed også de medarbejdere, der ikke måtte være medlemmer af et af CO-industris medlemsforbund.

Det er i overensstemmelse hermed, at en lokalafdeling alene er tillagt den i Industriens Overenskomsts § 2, stk. 5, beskrevne besøgsbeføjelse, og at en repræsentant fra lokalafdelingen selv i tilfælde af faglig uoverensstemmelse kun kan tilkaldes til den lokale forhandling efter aftale med virksomhedens ledelse, jf. § 49, stk. 1, litra b.

Lokalaftaler kan efter henholdsvis § 8 og § 19 i overenskomsterne indgås mellem “de lokale parter på virksomheden”. Alene bedømt efter ordlyden kan bestemmelserne ikke med rimelighed forstås således, at der herved på lønmodtagersiden i givet fald, dvs. når der ikke er valgt nogen tillidsrepræsentant, sigtes til lokale afdelinger af CO-industris medlemsforbund, heller ikke til sådanne afdelinger sammen med de af virksomhedens medarbejdere, der er medlemmer af et af CO-industris medlemsforbund. Hverken det foran anførte eller bestemmelser i de to overenskomster i øvrigt giver støtte for, at de lokale afdelinger i sådanne tilfælde over for virksomheden skulle kunne gøre krav på at indgå som aftalepart i

en lokalaf tale. De lokale parter må således forstås som virksomheden på den ene side og medarbejderne på den anden side.

Ved overenskomsterne er der endvidere ikke tillagt de enkelte medarbejdere på virksomheden nogen ret til at indgå lokalaf taler på andre medarbejders vegne, og dette må i det hele taget gælde, hvad enten de enkelte medarbejdere er medlemmer af et af CO-industris medlemsforbund eller ej.

Opmændene finder herefter, at overenskomsternes § 8 og § 19 giver mulighed for, at der på virksomheder, hvor der ikke er valgt tillidsrepræsentant, indgås lokalaf taler med de repræsentanter for medarbejderne, som medarbejderne måtte have valgt dertil, og at dette også gælder, selv om sådanne medarbejderrepræsentanter ikke er medlemmer af et af CO-industris medlemsforbund. Opmændene finder, at dette også må gælde, selv om sådanne medarbejderrepræsentanter ikke umiddelbart selv måtte have adgang til at rejse fagretlige sager om opsigelse eller fortolkning af de lokalaf taler, der er blevet indgået på denne måde.

Det bemærkes i øvrigt, at CO-industri også hvad angår sådanne lokalaf taler vil have sædvanlig adgang til ad fagretlig vej at forfølge de tilfælde, hvor en lokalaf tale måtte være indgået i strid med overenskomsterne.

Herefter frifindes Dansk Industri i det hele for CO-industris påstand 2.”

Det er som opfølgning på denne kendelse, at § 1, stk. 10, kommer ind i IO i 2007.

I opmandskendelse af 5. november 2013 i FV2013.0063 i en sag mellem CO-industri for 3F og DI for Fipros A/S udtaler opmanden (højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen) bl.a.:

”I 2008 og 2009, da de af sagen omhandlede lokalaf taler blev indgået, var der ikke på Fipros A/S valgt nogen tillidsrepræsentant, ligesom der heller ikke var valgt en talsrepræsentant, som var medlem af et forbund under CO-industri. Lokalaf taler kunne derfor indgås og opsiges, således som det hidtil havde været praktiseret mellem virksomheden og medarbejderne, jf. overenskomstens § 1, stk. 10, 3. afsnit.

Det lægges efter de afgivne forklaringer til grund, at det har været praksis på virksomheden, at der af og blandt medarbejderne på fællesmøder er blevet valgt medarbejderrepræsentanter, som har kunnet forhandle med ledelsen på medarbejdernes vegne. ...

Det findes på denne baggrund godtgjort, at såvel lokalaf taltalen fra maj 2008 som tillægget af 1. februar 2009 er gyldigt indgået ved lokal enighed i overensstemmelse med reglerne i overenskomsten. ... ”

I forbindelse med overenskomstforhandlinger i 2014 underskrev CO-industri og DI den 23. januar 2014 følgende ”Udvalgsrapport – Udvalg 99”:

”Vedr.: IO § 1, stk. 10

Ovennævnte parter [Arne Sørensen og Anders Søndergaard Larsen] er mødtes 22. og 23. januar for en drøftelse af Industriens Overenskomst § 1, stk. 10.

CO-industri anførte under drøftelsen, at man er af den opfattelse, at Industriens Overenskomst § 1, stk. 10 i 2007 fik sin nuværende formulering, fordi parterne var enige om, at den såkaldte Babydan-problemstilling skulle isoleres til virksomheder, hvor man havde praktiseret indgåelse af lokalaftaler direkte med medarbejderne i tiden forud for ændringen af overenskomsten i 2007. Som følge heraf ønsker man primært sidste afsnit i § 1, stk. 10 fjernet. Alternativt ønsker man præciseret i overenskomsten, at det forholder sig som beskrevet.

DI er ikke enig i, at overenskomstens nuværende formulering kan tages som udtryk for enighed om, at virksomheder (hvor der ikke er valgt tillids- eller talsrepræsentant) efter 2007 skulle være afskåret fra at indgå lokalaftaler direkte med medarbejderne, hvis der ikke forud for 2007 havde været en praksis for noget sådant. DI mener heller ikke, at en sådan enighed blev tilkendegivet under forhandlingerne i 2007. Endvidere vil nye virksomheder, som er etableret efter 2007, og hvor der ikke er valgt tillids- eller talsrepræsentant, efter CO-industri's udlægning af § 1, stk. 10, være helt afskåret fra at indgå lokalaftaler. DI er ikke enig i, at det var parternes hensigt at skabe en sådan retsstilling i 2007.

DI er af den opfattelse, at sidste afsnit i § 1, stk. 10 netop blev indført for utvivlsomt at opretholde en generel adgang til at indgå aftaler direkte med medarbejderne, hvor der ikke er valgt en tillids- eller talsrepræsentant.

I forlængelse heraf har parterne overvejet mulighederne for et kompromis om bestemmelsens forståelse fremadrettet.

CO-industri har foreslået, at man i forlængelse af sidste afsnit i § 1, stk. 10 indfører en regel om, at sådanne lokalaftaler skal sendes til organisationerne til orientering på samme måde, som organisationerne i dag skal orienteres om fravigende lokalaftaler efter § 8, stk. 7. Reglen skal endvidere give hver af organisationerne adgang til at anmode modparten om en drøftelse af sådanne lokalaftaler, hvis det skønnes nødvendigt eller hensigtsmæssigt – blandt andet i situationer, hvor der kan være formodning om brud på overenskomstens regler.

DI er indstillet på at drøfte en sådan model, forudsat ovenstående uoverensstemmelse kan fjernes. Det bør i givet fald efter DI's opfattelse stå klart, at virksomheder, hvor medarbejderne hverken har valgt tillids- eller talsrepræsentant, har en mulighed for at indgå lokalaftaler direkte med medarbejderne, medmindre andet fremgår af overenskomsten.

Parterne har under drøftelserne gensidigt accepteret, at man ikke ved at rejse ovennævnte temaer afskærer sig fra eventuelt efterfølgende at rejse fagretlige sager vedrørende samme temaer.”

5. Den konkrete sag

Den 28. august 2008 blev der afholdt valg af tillidsmand i Dansk Profilt teknik A/S Terndrup. A blev ifølge en samme dag af ham som tillidsmand og Christian Zeuthen Bruun for virksomheden underskrevet erklæring enstemmigt valgt.

Gruppeformand Benny Vinther Jensen, 3F Aalborg, har forklaret, at A efterfølgende blev medlem af 3F i september 2008. I brev af 13. november 2008 fra 3F til DI hedder det:

”Valg af: Tillidsrepræsentant

Dansk Profilt teknik A/S
Industriparken 22
9575 Terndrup

Fra vor lokale 3F Aalborg afd. har vi modtaget underretning om, at man på ovennævnte virksomhed som Tillidsrepræsentant har valgt:

A
...

for afdeling Produktion – Lager – Transport

I stedet for: Ingen

Ifølge indberetningen fandt valget sted den 28-08-2008 og følger de i overenskomsten gældende regler.

Der er beskæftiget 28 i den pågældende virksomhed/afdeling(er), og vedkommende er valgt med 28 stemmer.

Såfremt vi ikke hører fra Dem i henhold til gældende overenskomst, betragter vi Deres muligheder for påtaleret i henhold til overenskomstens muligheder for udtømt.”

Den 30. august 2008 blev der indgået 5 lokalaftaler underskrevet af A ”For Medarbejderne”.

Den 29. april 2009 og igen den 18. juni 2010 blev der indgået lokalaftale om løntilbageholdenhed underskrevet af A som ”Tillidsmand”.

Benny Vinther Jensen har forklaret, at A den 30. november 2010 blev slettet som medlem i 3F på grund af kontingentrestance. 3F gav ikke besked til virksomheden eller DI herom.

Produktionschef Gert Lundorff har forklaret, at virksomheden af A fik at vide, at denne meldte sig ud af 3F, fordi han ikke fik nedsat kontingent, som han var blevet lovet af 3F. Benny Vinther Jensen har forklaret, at A ikke var blevet lovet nedsat kontingent, men honorar som tillidsrepræsentant – A returnerede imidlertid aldrig skemaerne.

A kvitterede den 19. september 2011 for modtagelse af en kopi af en advarsel, som virksomheden den 17. september 2011 meddelte en ansat, og underskrev den 4. december 2013 en aftale om arbejdsfordeling/erklæring om efteruddannelse ”For medarbejderne”/”repræsentant for medarbejderne”.

Den 5. august 2014 underskrev virksomhedens daværende fabrikschef Klaus Gade Frederiksen for virksomheden og A som ”Fælles talsrepræsentant timelønnede” en ”Lokalaftale 2014/2016” indeholdende vilkår om bl.a. plusløn og varierende ugentlig arbejdstid. Denne sendte fabrikschefen Klaus Gade Frederiksen til gruppeformand Benny Vinther Jensen, 3F Aalborg, som ifølge sin forklaring påtalte en række indholdsmæssige forhold og det forhold, at A optrådte på medarbejdernes vegne, hvad han ikke kunne, da han ikke var medlem af et CO-forbund. Benny Vinther Jensen har videre forklaret, at han talte med Klaus Gade Frederiksen og derefter modtog en ny lokalaftale – ”Genforhandling af lokalaftale 2014/2016” – af 8. september 2014 underskrevet af Klaus Gade Frederiksen og af A som ”Fælles talsmand for de timelønnede”. I den aftale var de påtalte indholdsmæssige forhold blevet rettet og lønsatserne i øvrigt hævet – han fastholdt imidlertid indsigelsen mod aftalen med henvisning til, at A ikke kunne optræde på medarbejdernes vegne, og tilbød at forestå et møde i kantinen til valg af en tillidsrepræsentant.

I brev af 3. september 2014 fra 3F til DI hedder det bl.a.:

”... Brud på § 1.10 ved at forhandle lokalaftaler af 5. august 2014 med en ansat, der ikke er udpeget jf. bestemmelser. ...

Den 19. august 2014 fremsender virksomheden nye lokalaftaler, der er indgået for løn- og arbejdsvilkår i virksomheden.

Den nye lokalaf tale erstatter alle eksisterende aftaler og underskrives af A, som omtales som fælles tals repræsentant for de timelønnede.

3F afdelingen gør indsigelse imod aftalen, da A ikke kan udpeges som tals repræsentant fordi A ikke er medlem af et forbund under CO, jf. Industriens Overenskomst § 1.10.

A kan heller ikke være omfattet af § 1.10 bestemmelsens 3. afsnit, idet virksomheden frem til 2009 indgik aftaler i henhold til overenskomstens bestemmelse med den på virksomheden valgte tillidsrepræsentant.

A var tillidsrepræsentant på virksomheden før 2009 og ved hans fratræden som tillidsrepræsentant, blev der ikke valgt en ny.

...

§ 1.10 præciserer hvordan der aftales og opsiges i ”konkrete” anliggende. I sådanne tilfælde skal der ligge en fuldmagt fra halvdelen af de medlemmer talsmanden repræsenterer.

Noget sådant er ikke tilfældet i denne sag.

A har ikke en konkret fuldmagt til at ændre alle bestående lokalaf taler og aftale en ny.

...”

Lokalaftalen af 8. september 2014 indeholder bl.a. et vilkår om varierende ugentlig arbejdstid. Produktionschef Gert Lundorff har forklaret, at både fabrikschefen og A forlod virksomheden med udgangen af september 2014. Vilkåret blev aldrig taget i brug – alle har arbejdet 37 timer om ugen, for timer derudover har alle fået overarbejdsbetaling. Gruppeformand Benny Vinther Jensen har forklaret, at ingen af hans medlemmer på virksomheden har haft varierende ugentlig arbejdstid, og at han ikke har kendskab til, at andre på virksomheden skulle have haft varierende ugentlig arbejdstid.

I en ligeledes den 8. september 2014 udfærdiget erklæring med overskriften ”Tillæg til genforhandling af lokalaf tale 2014/2016” hedder det:

”I forbindelse med denne kollektive lønforhandling i juli 2014 og genforhandling af lokalaf tale 2014/2016, er der dagsdato indgået underskrift indsamling, så der ikke hersker tvivl om sammenhold eller enighed om indholdet i genforhandling af lokalaf tale 2014/2016.

A har undertegnede fuldmagt til underskrivelse af ovennævnte aftale.

Undertegnet har afstemt ja for genforhandling af lokalaftale 2014/2016, den 08. sep. 2014.”

14 ud af 18 medarbejdere i Produktionen har skrevet under.

6. Opmandens bedømmelse

6.1. Forståelsen af Industriens Overenskomst

6.1.1. Skal en tillidsrepræsentant være medlem af et forbund under CO-industri?

DI har bestridt, at det er en betingelse for at fungere som tillidsrepræsentant, at den pågældende opretholder sit medlemskab af et forbund under CO-industri. DI har endvidere bestridt, at en valgt tillidsrepræsentant er den overenskomstbærende organisations repræsentant på arbejdspladsen. Tillidsrepræsentanten er valgt af medarbejderne og repræsenterer efter DI's opfattelse alene disse. Nyvalg skal godkendes af forbundet, jf. IO § 1, stk. 6, men det indebærer efter DI's opfattelse ikke, at forbundet kan trække godkendelsen tilbage ved udmeldelse, eller at funktionen automatisk ophører ved udmeldelse. DI har herved henvist til, at tidligere bestemmelser som § 1, stk. 3, i 1969-overenskomsten mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, hvorefter tillidsmanden skal ”vælges blandt de anerkendt dygtige arbejdere, der er medlemmer af Centralorganisationen”, er udgået af overenskomsten.

Hertil bemærker opmanden, at det fremgår af opmandskendelsen af 17. december 2004 (gengivet ovenfor under 4), at der mellem overenskomstparterne da var enighed om, at en tillidsrepræsentant ”skal være medlem af et af CO-industris medlemsforbund”, og der ses ikke efterfølgende at være sket ændringer i overenskomsten, som giver grundlag for en anden forståelse. Denne forståelse understøttes i øvrigt af, at det må anses for en grundpille i dansk arbejdsret, at tillidsrepræsentanten ikke blot er medarbejdernes, men også den faglige organisations repræsentant på arbejdspladsen, jf. herved Jens Kristiansen: Den kollektive arbejdsret (3. udg. 2014) s. 380 f og 386, Ole Hasselbalch: Tillidsmandsret og repræsentation (3. udg. 2013 s. 91 f, med omtale af FV af 9. januar 1962, hvor det bl.a. siges, at tillidsmandsinstitutionen ”er et afgørende led i den faglige organisationsmæssige opbygning på arbejdersiden, hvor tillidsmanden er organisationens repræsentant på arbejdspladsen og hermed de organiserede arbejders

tillidsmand såvel i forholdet til fagforeningen som i forholdet til arbejdsgiveren. Det kan ikke anses for muligt for en arbejder, der står uden for den organisation, der har afsluttet den gældende overenskomst, at varetage de nævnte opgaver”. Hvis derfor en tillidsrepræsentant melder sig ud af sin fagforening – eller bliver slettet som medlem, f.eks. på grund af kontingentrestance – falder den pågældendes tillidsmandshverv væk, jf. herved også Ole Hasselbalch:

Tillidsmandsret og repræsentation s. 668.

6.1.2. Skal en talsrepræsentant efter Industriens Overenskomst § 1, stk. 10, være medlem af et forbund under CO-industri?

DI har erklæret sig enig i første afsnit af CO-industris påstand 1. Overenskomstparterne er således enige om, at medlemskab af et forbund under CO-industri er en betingelse for valg til talsrepræsentant efter IO § 1, stk. 10, 1. og 2. afsnit.

CO-industri har om IO § 1, stk. 10, 3. afsnit, anført, at resultatet af 2004-kendelsen er skrevet ind i dette afsnit. DI har tilsvarende anført, at meningen med § 1, stk. 10, 3. afsnit, var at opretholde den eksisterende mulighed for indgåelse af lokalaftaler med de repræsentanter for medarbejderne, som medarbejderne måtte have valgt dertil, også selv om sådanne medarbejderrepræsentanter ikke er medlem af et af CO-industris medlemsforbund.

På baggrund af denne fælles forståelse af meningen med bestemmelsen kan der ikke gives CO-industri medhold i, at bestemmelsen skal forstås således, at den alene angår virksomheder med en forudgående praksis for indgåelse af lokalaftaler mellem virksomheden og medarbejderne – den må forstås som en for alle virksomheder gældende opretholdelse af de efter praksis eksisterende muligheder for indgåelse og opsigelse af lokalaftaler.

6.2. Er en lokalaftale indgået i strid med IO § 1, stk. 10 ugyldig?

Indgår en arbejdsgiver en lokalaftale om arbejdstid med en person, som ikke har den fornødne kompetence, er aftalen ugyldig, jf. Arbejdsrettens dom af 19. november 2009 i sag A2008.923 (AT 2009 s. 137). Det hedder i Arbejdsrettens begrundelse:

”Det fremgår klart af § 1, stk. 10 i Industriens Overenskomst, at det er en betingelse for, at en talsrepræsentant på en virksomhed uden valgt tillidsrepræsentant skal kunne indgå lokalaftaler med ledelsen, at den pågældende er medlem af et forbund under CO-industri.

Endvidere skal talsrepræsentanten have modtaget fuldmagt fra over halvdelen af de medarbejdere, der udgør valggrundlaget.

Det er ubestridt, at den medarbejder, der indgik lokalaftalen af 17. november 2007 med virksomheden, ikke opfyldte nogen af disse betingelser. Da medarbejderen herefter ikke har haft kompetence til at indgå lokalaftalen, er den ikke gyldigt indgået, og der er dermed ikke gyldigt aftalt nogen fravigelse af overenskomstens arbejdstidsregler.

Det følger heraf, at 3F's medlemmer har krav på efterbetaling af differencen mellem, hvad deres samlede løn havde udgjort, hvis overenskomstens arbejdstidsregler, herunder overarbejdsbestemmelserne, havde været fulgt, og den faktisk udbetalte løn, indtil der blev indgået en gyldig aftale om fravigelse af arbejdstidsreglerne ...”

6.3. Den konkrete sag

Der er enighed om, at lokalaftalen af 8. september 2014 ikke er en fravigende lokalaf-tale omfattet af Industriens Overenskomst § 8, stk. 7.

A havde med virkning fra 3Fs godkendelse af hans valg til tillidsrepræsentant og meddelelsen herom til DI i brev af 13. november 2008 stilling som tillidsrepræsentant med beføjelse til at indgå lokalaf-taler med virksomheden efter Industriens Overenskomst. Denne stilling og beføjelse bortfaldt, da han den 30. november 2010 blev slettet som medlem af 3F. A kunne derfor ikke som tillidsrepræsentant den 8. september 2014 indgå nogen lokalaf-tale.

A kunne heller ikke den 8. september 2014 optræde som talsrepræsentant som anført i Industriens Overenskomst § 1, stk. 10, 1. og 2. afsnit, da han på det tidspunkt ikke var medlem af et forbund under CO-industri.

A blev imidlertid den 28. august 2008 enstemmigt valgt af de ansatte med beføjelse til at indgå lokalaf-taler efter Industriens Overenskomst. Den 30. august 2008 indgik han 5 lokalaf-taler med virksomheden. Han var på det tidspunkt ikke medlem af 3F, og aftalerne må anses for indgået med hjemmel i IO § 1, stk. 10, 3. afsnit. Tilsvarende gælder lokalaf-talen af 8. september 2014. Der foreligger derfor ikke en kompetencemangel og deraf følgende ugyldighed. Virksomhedens lokalaf-taler er ikke indgået i strid med IO § 1, stk. 10.

Der opstår allerede derfor ikke noget spørgsmål om efterbetaling. Herom bemærkes i øvrigt, at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at der ikke har været udført arbejde efter pkt. 3 om varierende ugentlig arbejdstid. Endvidere bemærkes, at 3F ikke kan indtale krav om efterbetaling til ikke-medlemmer uden individuel bemyndigelse, men forfølge krav om bod for underbetaling.

Der gives herefter CO-industri medhold i påstand 1, første led, og DI medhold i påstand B. DI frifindes for CO-industris påstand 1, andet led, og DI får medhold i påstand A. Da CO-industri ikke har fået medhold i påstand 1, andet led, bortfalder CO-industris påstand 2.

Thi bestemmes:

DIO 1 v/DI for Areco Profiles A/S (tidligere Dansk Profilt teknik A/S) skal anerkende, at § 1, stk. 10, 1. og 2. afsnit, i overenskomsten skal forstås sådan, at det er en betingelse for at blive valgt som talsrepræsentant, at man er medlem af et forbund under CO-industri. I øvrigt frifindes DIO 1 v/DI for Areco Profiles A/S.

CO-industri for 3F – Industrigruppen for et antal medlemmer af forbundet skal anerkende, at det ikke efter IO § 1, stk. 10, 3. afsnit, er en betingelse for indgåelse af lokalaftaler, at den/de medarbejderrepræsentant(er), som medarbejderne har valgt, er medlem af et forbund under CO-industri, og at de på Areco Profiles A/S indgåede lokalaftaler omfattet af sagen ikke er indgået i strid med Industriens Overenskomst § 1, stk. 10.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl